

17.1.2018

Asia/14

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 29.11.2017 § 445

HEL 2017-005428 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta asia jätettiin pöydälle kaupunginvaltuuston 17.1.2018 pidettävään kokoukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 20.11.2017 § 1066

HEL 2017-005428 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

20.11.2017 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Perusteluosan loppuun lisätään uusi kohta:

"Kaupunginhallitus toteaa, että aloitteessa mainitut tiedot 1918 Helsingin punavankileireillä menehtyneistä ja Santahaminan joukkohautaan haudatuista on selvitetty Helsingin sotasurmat -tutkimuksessa, joka toteutettiin yhteistyössä Helsingin tietokeskuksen, Työväen arkiston, Kansan Arkiston ja puolustusvoimien kanssa. Nämä tiedot ovat olemassa sähköisesti ja voidaan melko pienin kustannuksin saada esille esimerkiksi Santahaminan hautapaikan yhteyteen liittyvällä verkkojulkaisulla. Verkkojulkaisu voisi olla käytettävissä myös kaupunginmuseon ja Suomenlinna-museon näyttelyissä. Kaupunginhallituksen mielestä on syytä selvittää mahdollisuudet edistää aloitteessa esitettyä joukko-

---

17.1.2018

haudan vainajien nimien esille saamista yhteistyössä puolustusvoimien, Santahamina-seuran ja mahdollisten muiden kumppaneiden kanssa. Kaupunginmuseo ja tietokeskus voisivat olla kaupungin puolelta mukana tällaisen yhteistyöhankkeen selvittämisessä."

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaisesti muutetuna.

Jaa-äännet: 10

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 5

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Maria Ohisalo, Reetta Vanhainen, Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 5.

13.11.2017 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 31.10.2017 § 66

HEL 2017-005428 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Yrjö Hakanen ja 49 muuta valtuutettua ovat tehneet aloitteen 1918 punavankileirien historian muistamisesta. Aiheesta on vuosien varrella tehty useita aloitteita, mm. 2005, 2006 ja 2014. Kaupungin historiatoimikunta on tukenut aiheesta tehtyä tutkimushanketta Helsingin sotasurmat 1917–1918, jonka loppuraportti valmistui 2015.

17.1.2018

Santahaminan joukkohauta on Helsingin ja Suomen sisällissodan suurimpia joukkohautoja. Joukkohaudan luo pystytettiin Uno F. Inkisen suunnittelema punagraniittinen muistomerkki vuonna 1949. Sitä on hoidettu lähinnä Entiset Punakaartilaiset ry:n, SKP:n Helsingin piirijärjestön ja Helsingin Vasemmistoliiton varoilla. Helsingin kaupungin rakennusvirasto, nykyinen kaupunkiympäristön toimiala huolehtii muistomerkkien ympäristöstä.

Uudessa aloitteessa esitetään, että kaupunki kunnioittaa Suomenlinnan vankileireillä menehtyneiden muistoa vastaamalla omaisten toiveisiin saada vainajien nimet esille Santahaminan joukkohaudan yhteyteen esim. digitaalisella muistotaululla. Toteuttajatahoiksi aloitteessa esitetään kaupunginmuseota ja puolustusvoimia. Lisäksi aloitteessa esitetään selvitettäväksi mahdollisuutta tuottaa digitaalinen karttapalvelu, jolla kerrotaan vuoden 1918 tapahtumista ja muistopaikoista.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää ehdotettua hanketta arvokkaana ja tärkeänä – kuten myös kaupunginmuseon edellinen johtokunta lausunnossaan 21.1.2014, § 4, jossa se esitti digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntämistä. Samalla lautakunta kuitenkin toteaa, että kaupunginmuseolla ei valitettavasti ole käytettävissään resursseja aloitteessa esitettyyn mittavaan muistohankkeeseen, joka edellyttäisi usean toimijan yhteistyötä. Hankkeeseen tarvittaisiin lisäksi niin tutkijatai koordinaattoriresursseja kuin digitaalista osaamista ja suunnittelua sekä mahdollisesti myös osallisuus- ja vuorovaikutusresursseja. Lisäksi muistomerkkien sijaitseminen suljetulla sotilasalueella hankaloittaa laajempien yleisöjen pääsyä muistopaikalle ja hankkeen kohderyhmä jäisi näin ollen varsin suppeaksi. Hankkeen omistajatahoiksi soveltuisivat luontevimmin esimerkiksi alueella jo toimivat tahot, Santahamina-seura ja/tai puolustusvoimat tai Maanpuolustuskorkeakoulu. Myös vainajien omaisilla on tällaisessa hautapaikkaan liittyvässä hankkeessa keskeinen rooli.

Kaupunginmuseolla ei ole vuosiin ollut määrärahoja toteuttaa itse minikäänlaisia muistolaatta- tai vastaavia hankkeita kaupungin eri alueille, vaikka tällaisia on useissa aloitteissa esitettykin. Koska museo ei voi olla tekemässä kaikkia toivottuja hankkeita itse, onkin museo pyrkinyt kannustamaan kansalaisia omatoimiseen kulttuuriperinnön esiin nostamiseen ja käyttämiseen. Siksi museo on linjannut avoimen datan tärkeäksi painopisteekseen, sillä kokoelma-aineistojen ja niihin liittyvän tiedon julkaiseminen ja avaaminen kansalaisten käyttöön Finnportaalien ja Helsingin kuvien.fi-palvelun kautta toteuttaa museon roolia mahdollistajana aivan kaupungin strategian mukaisesti. Aineistoa saavat ja voivat kaikki tahot, järjestöt ja yksityiset käyttää vapaasti lähteet mainiten juuri edellä kuvatun kaltaisiin hankkeisiin. Resurssiensa puitteissa museon on mahdollista edistää sisällissodan muistohanketta avaamalla

---

17.1.2018

---

tähän aiheeseen liittyvät omat aineistonsa ja tekemällä yleisön käyttöön esim. Helsingin kuvien.fi-palveluun 1918-teemainen albumikonaisuus. Myös Museoliiton ylläpitämän Seinätön museo -alustan soveltumista digitaaliseksi palveluksi voidaan vielä selvittää, mutta sopivia tekijöitä ja sisällöntuottajia ei museossa tällä hetkellä ole.

Sisällissodan muistovuoden ohjelmaan kaupunginmuseo tuottaa Hakasalmen huvilaan keväälle 2018 Sirpa Kähkösen käsikirjoittaman Vihan kevät - Helsinki 1918 -draamaproduktion ja Japo Knuutilan ja Jan Kailan valokuvainstallaation sekä siihen liittyvän yläkouluikäisille suunnatun laajan Nuoret sodassa -draamapedagogisen ohjelman. Syksyllä 2018 Hakasalmen huvilassa suunnataan sodasta rauhan vuosiin 1920-lukua käsittelevässä näyttelyssä.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: +358 9 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi
